

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2017

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 23 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA, 2.00 go dtí 4.00

Líon Iomlán na Marcanna: 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT:

- **DHÁ CHEIST AS AONAD A hAON**
- **DHÁ CHEIST AS AONAD A DÓ**
- **CEIST AMHÁIN AS AONAD A TRÍ**

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.
NÍ MÓR DUIT DHÁ CHEANN DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A   CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1.   BRÍ NA BEATHA A CHUARDACH

Freagair a) agus b).

- a) Déan cur síos ar shampla **amháin** den chaoi a mbaineann daoine aonair *nó* grúpaí sa lá atá inniu ann úsáid as siombail chun brí na beatha a chur in iúl. (20 marc)
- b) Mínigh conas a léirítear cuardach an duine ar bhrí na beatha sna príomhghhnéithe de dhéantán **amháin** ar féidir é a rianú siar go dtí pobal daoine a mhair i sochaí ársa. (20 marc)

(Foinse:
www.freepik.com)

CEIST 2.   COINCHEAPA DE DHIA

Freagair a) agus b).

- a) Tabhair sampla **amháin** den chaoi ar féidir an t-ildiachas a fheiceáil i gcreidiúintí mór-reiliúin dhomhanda amháin. (20 marc)
- b) ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT   ◆ AN tIOSLAMACHAS   ◆ AN GIÚDACHAS
Mínigh cén fáth a bhfuil baint ag an ildiachas le scéal bunaidh aon cheann **amháin** de na reiliúin dhomhanda thus. (20 marc)

CEIST 3.   LUACHANNA MORÁLTA

Freagair a) agus b).

- a) ◆ AN BÚDACHAS   ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT   ◆ AN HIONDÚCHAS   ◆ AN tIOSLAMACHAS   ◆ AN GIÚDACHAS
Mínigh an chaoi a bhfuil impleachtaí ag an tuiscint ar Dhia/na déithe/an tarchéimnitheach i gceann **amháin** de na reiliúin dhomhanda thus do na luachanna morálta atá ag a gcuid ball sa lá atá inniu ann. (20 marc)
- b) Mínigh an chaoi a bhfuil baint ag luachanna de chuid mór-reiliúin dhomhanda leis na luachanna a chuirtear chun cinn sa tsochaí shaolta sa lá atá inniu ann. (20 marc)

(Foinse: Softkey
Multimedia Inc.)

AONAD A DÓ

(160 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.
NÍ MÓR DUIT DHÁ CHEANN DE NA TRÍ ROIÑN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROIÑN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: A BUNÚS AGUS A CUR IN IÚL COMHAIMSEARTHA

Freagair a), b) agus c).

- a) ● AN CHORRAINT   ● FILIPE   ● TEASALOINICÉ
Déan cur síos ar conas mar a bhí an gnáthshaol ag daoine a mhair i gceann **amháin** de na háiteanna thuas sa ré Réamh-Chríostaí. (20 marc)
- b) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shlí ina raibh ar Chríostaithe teacht isteach ar stíl mhaireachtála eile nuair a bunaíodh pobal Críostaí san áit a ndearna tú cur síos uirthi i gcuid *a*) thuas. (30 marc)
- c) ● NA hEISÉANAIGH   ● NA FAIRISÍNIGH   ● NA SADÚCAIGH   ● NA DÍOGRAISEOIRÍ
Cuir i gcomparáid an tslí inar fhreagair **dhá** cheann de na grúpaí thuas do rial na Róimhe sa Phalaistín in aimsir Íosa Nazórach. (30 marc)

ROIÑN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a), b) agus c).

- a) ● MANA   ● GEIS   ● TÓTAM   ● SEAMAN
Tabhair breac-chuntas ar a bhfuil i gceist le haon **dá** cheann de na gnéithe thuas de reiligiún príomhúil. (20 marc)
- b) Mínigh conas is féidir tionchar reiligiúin phríomhúil a fheiceáil i mór-reiligiún domhanda a ndearna tú staidéar air. (30 marc)
- c) Roghnaigh reiligiún domhanda **amháin** as *Liosta A* agus reiligiún domhanda **amháin** as *Liosta B* thíos:
Liosta A: ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT   ◆ AN GIÚDACHAS
Liosta B: ◆ AN BÚDACHAS   ◆ AN HIONDÚCHAS   ◆ AN tIOSLAMACHAS
Cuir i gcomparáid conas a bhreatnaítear ar an duine daonna sa teagasc i **ngach ceann** de na reiligiúin dhomhanda a roghnaigh tú thuas. (30 marc)

ROIÑN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a), b) agus c).

- a) Tabhair breac-chuntas ar ar mhúin Íosa ina chuid seanmóireachta dá lucht leanúna faoina bhfuil i gceist le ‘caidreamh cuí’. (20 marc)
- b) ◆ AN BÚDACHAS   ◆ AN HIONDÚCHAS   ◆ AN tIOSLAMACHAS   ◆ AN GIÚDACHAS
Roghnaigh **dhá** cheann de na reiligiúin dhomhanda thuas agus tabhair breac-chuntas ar a múintear iontu araon mar phrionsabal faoina bhfuil ceart agus mícheart. (30 marc)
- c) ● PIONÓS AN BHÁIS   ● DÚSHAOTHRÚ PÁISTÍ   ● SCLÁBHAÍOCHT
Scrúdaigh an chaoi a bhfuil athrú tagtha sa smaointeoiréacht ó Ré na hEagnaíochta anon faoina bhfuil ceart agus mícheart i dtaca le ceann **amháin** de na gnéithe thuasluaithe. (30 marc)

AONAD A TRÍ

(80 marc)

**BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.
NÍ MÓR DUIT CEANN AMHÁIN DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.**

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN E REILIGIÚN AGUS INSCNE

Freagair a) agus b).

ROINN F SAINCHEISTEANNA NA CÓRA AGUS NA SÍOCHÁNA

Freagair a) agus b).

- a) ● LEITHCHEAL IN ÉIRINN   ● AN BHOCHTAINEACHT IN ÉIRINN   ● OCRAS DOMHANDA

Tabhair breac-chuntas ar conas a spreagann an teagasc i mór-reiligiún domhanda a chuid ball chun tabhairt faoi na cúiseanna le ceann **amháin** de na fadhbanna thusa. (40 marc)

b) Mínigh conas a léirítear teagasc mór-reiligiúin dhomhanda in **dhá** bhunphrionsabal de theoiric ‘an Chogaidh Chóir’. (40 marc)

ROINN GADHAR, URNAÍ AGUS DEASGHNÁTH

Freagair a) agus b).

- a) Bíonn tréimhsí nó séasúir ar leith den bhliain ina tréimhsí naofa ag reiligiún dhomhanda éagsúla.

◆AN BÚDACHAS ◆AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆AN HIONDÚCHAS ◆AN TIOSLAMACHAS ◆AN GIÚDACHAS

i. Déan cur síos ar an gcaoi a ndéanann baill de cheann **amháin** de na reiligiún dhomhanda thusa tréimhse nó séasúr áirithe san fhéilire a chomóradh mar thréimhse nó séasúr naofa. (20 marc)

ii. Mínigh conas a léirítéar na creidiúintí de chuid reiligiún dhomhanda sa tslí ina gcomórann na baill an tréimhse nó an séasúr naofa a ndearna tú cur síos air i gcuid a) i thusa. (20 marc)

b) Scrúdaigh conas a bhaintear úsáid as téacs diaga mar theicníc machnaimh san urnaí a dhéanann na baill de **dhá** mhór-reiligiún dhomhanda. (40 marc)

Freagair a) agus b).

- a) Déan próifíliú ar conas is féidir tionchar an Bhíobla a fheiceáil i sampla **amháin** den ealaín nó den cheol. (20 marc)

- b) ● ● ● ●
NA SAOTHRAITHE SAN FHÍONGHORT (MATHA 20:1-16)	AN SÍOLADÓIR (MATHA 13:1-9)	NA DEICH bhFREASTALAÍ BAINISE (MATHA 25:1-13)	AN RÓGAIRE MAOIR (LÚCÁS 16:1-13)

- i. Déan cur síos ar na cúinsí inar inis íosa **trí** cinn de na parabail atá luaite thusas dá dheisceabail den chéad uair. (30 marc)
- ii. Tabhair breac-chuntas ar conas a bhí tionchar ag **dhá** cheann de na parabail thusas ar phobail Luath-Chríostaí. (30 marc)

(Foinse: Softkey
Multimedia Inc.)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán